

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 13. marts 2019
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Camilla Marta Giordano
Sagsnr.: 2019-0090-0892
Dok.: 1035292

Notat til Folketingets Europaudvalg og Folketingets Retsudvalg om afgivelse af indlæg i EU-Domstolens sager C-508/18, C-509/18 og C-82/19 PPU

1. Indledning

I tre sager (C-508/18, C-509/18 og C-82/19 PPU) vedrørende udlevering af europæiske statsborgere har irske domstole forelagt EU-Domstolen en række præjudicielle spørgsmål, der alle omhandler fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i Rådets rammeafgørelse 2002/584/RIA af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre og om procedurerne for overgivelse mellem medlemsstaterne (herefter ”rammeafgørelsen”). Det følger af bestemmelsen, at de nationale myndigheder, der udsteder en europæisk arrestordre, skal være judicielle myndigheder.

Spørgsmålene angår bl.a. de nærmere kriterier for, hvornår en anklagemyndighed kan betragtes som en judicial myndighed i rammeafgørelsens forstand, herunder navnlig omfanget af anklagemyndighedens uafhængighed af den udøvende magt.

Sagen C-82/19 behandles i den præjudicielle hasteprocedure (PPU), og da sagen ikke er forelagt af en ret i Danmark, har den danske regering ikke haft mulighed for at afgive skriftligt indlæg i denne sag. Der er fælles retsmøde i de tre sager ved EU-Domstolen den 26. marts 2019, hvor regeringen vil afgive mundtligt indlæg.

2. Sagernes faktiske omstændigheder

C-508/18

Den 13. maj 2016 udstedte anklagemyndigheden i Lübeck, Tyskland, en europæisk arrestordre på en litauisk statsborger med henblik på retsforfølg-

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

ning for manddrab og grov legemsbeskadigelse. Under sagens behandling har den pågældende gjort indsigelse mod udleveringen, bl.a. under henvisning til at anklagemyndigheden i Lübeck, der har udstedt arrestordren, ikke er en judiciel myndighed efter rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, idet anklagemyndigheden ikke har samme uafhængige status som en domstol, men er underlagt justitsministeren som politisk valgt overordnet, hvilket åbner mulighed for politisk indblanding i sagen.

Den forelæggende ret ønsker i den forbindelse bl.a. svar på, om anklagemyndighedens uafhængighed af den udøvende magt skal afgøres i henhold til dennes rolle i det relevante nationale retssystem, herunder om en anklagemyndighed, der i henhold til national ret er underlagt mulig instruktion fra et justitsministerium, er tilstrækkelig uafhængig af den udøvende magt til at kunne betragtes som en judiciel myndighed i rammeafgørelsens forstand.

C-509/18

Den 18. april 2014 udstedte anklagemyndigheden i Litauen en europæisk arrestordre på en litauisk statsborger med henblik på retsforfølgning for væbnet røveri. Den pågældende gjorde under sagens behandling indsigelse mod udleveringen med henvisning til, at den litauiske anklagemyndighed, der har udstedt arrestordren, ikke er en judiciel myndighed efter rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, bl.a. med henvisning til at anklagemyndigheden i Litauen ikke deltager i forvaltningen af retsplejen.

Den forelæggende ret ønsker i den forbindelse bl.a. svar på, hvorvidt de relevante kriterier for, om en offentlig anklager, der er udpeget som udstedende judiciel myndighed i henhold til rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, kan anses som værende en judiciel myndighed, er, 1) at anklagemyndigheden er uafhængig af den udøvende magt, og 2) at anklagemyndigheden anses for at forvalte eller deltage i forvaltningen af retsplejen i den nationale retsorden.

C-82/19 PPU

Den 15. marts 2018 udstedte anklagemyndigheden i Zwickau, Tyskland, en europæisk arrestordre på en person med henblik på retsforfølgning for flere kriminelle forhold af organiseret eller væbnet røveri. Den pågældende blev pågrebet af de irske myndigheder den 15. oktober 2018 og har været varetaget i fængslet siden pågribelsen.

Den forelæggende ret har i denne sag besluttet at forelægge de samme spørgsmål for EU-Domstolen som i sagen C-508/18 med anmodning om, at sagen behandles i hasteprocedure (PPU-procedure) grundet den pågældendes varetægtsfængsling. EU-Domstolen har imødekommet anmodningen om hasteprocedure.

3. Den danske interesse i sagen

En afklaring af, om – og i givet fald efter hvilke kriterier – en anklagemyndighed kan betragtes som en udstedende judiciel myndighed i henhold til rammeafgørelsen, kan have væsentlig betydning for behandlingen af udleveringssager i Danmark. Disse sager – der omhandler udlevering til strafopfølgning eller straffuldbyrdelse – behandles i Danmark efter reglerne i udleveringsloven og rammeafgørelsen.

Rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, fastsætter, at den udstedende *judicielle myndighed* er den judicielle myndighed i det anmodende land, der efter national ret i dette land er kompetent til at udstede en europæisk arrestordre. Tilsvarende er den fuldbyrdende judicielle myndighed i det anmodede land den judicielle myndighed, som efter national ret i dette land er kompetent til at træffe afgørelse om udlevering, jf. artikel 6, stk. 2. For Danmarks vedkommende er Rigsadvokaten som central overordnet anklagemyndighed både den kompetente udstedende og fuldbyrdende judicielle myndighed til at behandle sager om udlevering i henhold til rammeafgørelsen, jf. udleveringslovens § 21 d.

EU-Domstolens fortolkning af rammeafgørelsens artikel 6 i tidligere sager har ført til, at hverken et justitsministerium eller en politimyndighed kan anses som værende judicielle myndigheder i relation til udstedelse af en europæisk arrestordre, jf. sag C-477/16 PPU, *Kovalkovas*, sag C-452/16 PPU, *Poltorak* og sag C-453/16 PPU, *Özçelik*.

Hvis EU-Domstolen i de foreliggende sager måtte komme frem til, at heller ikke en anklagemyndighed kan være judiciel myndighed efter rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1, vil det kunne afskære Rigsadvokaten fra fremover at behandle sager om udlevering til Danmark, hvilket vil kræve en omorganisering af det danske system for behandlingen af udleveringssager.

Regeringen vil derfor afgive indlæg i sagerne.

Regeringen vil argumentere for, at en anklagemyndighed som den danske er at anse som en judiciel myndighed efter rammeafgørelsens artikel 6, stk. 1.

Regeringen vil gøre gældende, at begrebet udstedende judiciel myndighed ikke er nærmere defineret i rammeafgørelsen, og at EU-Domstolen har fastslået, at begrebet ikke begrænser sig til domstole, men kan udstrækkes til at omfatte de myndigheder, som i henhold til den nationale retsorden skal deltage i forvaltningen af retsplejen, jf. sag C-477/16 PPU, *Kovalkovas*, pr. 34 og sag C-452/16 PPU, *Poltorak*, pr. 33. Derfor må det antages, at der i overensstemmelse med princippet om medlemsstaternes processuelle autonomi er overladt medlemsstaterne et vist skøn i forhold til, hvilke myndigheder de ønsker at udpege som judiciel myndighed. For det andet vil regeringen argumentere for, at en anklagemyndighed som den danske – uagtet at der består et almindeligt forvaltningsretligt over-/underordningsforhold mellem justitsministeren og anklagemyndigheden – udøver sine kompetencer til at udstede europæiske arrestordre uden indblanding fra Justitsministeriet, og at anklagemyndigheden i alle dele af sit virke er underlagt et objektivitetsprincip, der indebærer, at anklagemyndigheden skal påse, at strafskyldige drages til ansvar, og at forfølgning af uskyldige ikke finder sted.

Det bemærkes i den forbindelse, at Domstolen i sag C-453/16 PPU, *Özcelik*, der dog vedrørte fortolkningen af begrebet ”retsafgørelse” som omhandlet i rammeafgørelsens artikel 8, stk. 1, litra c, henviste til bemærkningerne i ovennævnte *Poltorak*-doms pr. 33, om, at begrebet judiciel myndighed skal forstås som myndigheder, der deltager i forvaltningen af medlemsstaternes strafferetspleje. Henset til nødvendigheden i at sikre sammenhæng mellem fortolkningerne af rammeafgørelsens bestemmelser overførte Domstolen denne fortolkning til artikel 8, stk. 1, litra c. Samtidig anførte Domstolen, at da den offentlige anklagemyndighed er en myndighed, som skal deltage i forvaltningen af en medlemsstats strafferetspleje, er en afgørelse fra en sådan myndighed at anse for en ”retsafgørelse” som omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra c, jf. dommens pr. 33-34.

På den baggrund er det regeringens opfattelse, at artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen skal fortolkes således, at en national ordning, hvorefter anklagemyndigheden er den udstedende judicielle myndighed, der er kompetent til at udstede en europæisk arrestordre, er forenelig med rammeafgørelsen, når anklagemyndigheden forvalter eller deltager i forvaltningen af retsplejen og udøver sine kompetencer som udstedende judiciel myndighed uden konkret

indblanding fra andre myndigheder og på baggrund af et objektivitetsprincip.